

Sygn. akt I ACa 352/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Agnieszka Sołtyka
Sędziowie:	SSA Mirosława Gołuńska SSO del. Krzysztof Górski (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Magdalena Goltsche

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) (Łotwa)

przeciwko A. Z.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 20 grudnia 2013 r., sygn. akt VI GC 48/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Koszalinie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Krzysztof Górski Agnieszka Sołtyka Mirosława Gołuńska

Sygn. akt I ACa 352/14

UZASADNIENIE

Powód (...) Łotwa wniósł pozew przeciwko A. Z. o zapłatę kwoty 19.383 euro wraz z ustawowymi odsetkami od kwot: - 13.603,20 euro od dnia 15.07.2012r. do dnia zapłaty i 5.779,80 euro od dnia 10.08.2012r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

Uzasadniając żądanie podano, iż powódka zajmuje się pozyskiwaniem i sprzedażą torfu pochodzącego z torfowisk znajdujących się na zachodnim wybrzeżu B. w miejscowości R.. Pozwana złożyła u powódki zamówienia na dostawę torfu. Według powódki, zamówione przez pozwaną partie towaru zostały przez powódkę dostarczone. Na dowód powyższych twierdzeń powódka przedstawiła faktury VAT wystawione w okresie od dnia 14.06.2012r. do dnia 10.07.2012r. wraz z listami przewozowymi. Pomimo upływu terminów płatności wskazanych w fakturach VAT

pozwana nie uiściła jednak należności za zamówiony i otrzymany towar. Na roszczenie powódki złożyła się suma kwot wynikających z siedmiu faktur VAT oznaczonych numerami od (...) do (...), przy czym do każdej z nich był dołączony list przewozowy dla zamówienia.

Powódka dodatkowo wskazała, iż kwota 13.603,20 euro stanowi sumę należności wynikających z faktur nr (...) z dnia 15.06.2012 r., których termin płatności przypadał na dzień 14 lipca 2012 r. Natomiast kwota 5.779,80 euro stanowi sumę należności wynikających z faktur nr (...) z dnia 10.07.2012r., których termin płatności przypadał na dzień 9.08.2012r.

Pozwana w sprzeciwie od wydanego w sprawie w dniu 18 marca 2013 roku, nakazu zapłaty wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwana podniosła zarzut braku jurysdykcji krajowej do rozpoznania przedmiotowej sprawy. Zdaniem pozwanej, powódka nie wskazała w pozwie właściwości Sądu Okręgowego w Koszalinie a w takim przypadku pozew zgodnie z prawem Unii Europejskiej powinien być rozpatrzony zgodnie z siedzibą powoda, a więc na Łotwie. Za powyższym, zdaniem pozwanej, przemawia fakt, iż dokumenty handlowe zawarte w pozwie są wystawione zgodnie z prawem gospodarczym obowiązującym na Łotwie.

Dalej pozwana zarzuciła, iż powódka nie udokumentowała wartości dochodzonej pozwem, gdyż faktury dołączone do pozwu wystawione zostały w EURO a powód wskazuje wartość przedmiotu sporu w złotych polskich i nie wskazuje nigdzie według jakiego przelicznika stosuje swoje wyliczenie.

Ponadto wskazała, iż powódka nie wykonała zamówienia pozwanej. Powódka nie załączała w pozwie żadnego zamówienia pozwanej ani nie wskazała na jakiej postawie wysyłała towar pod wskazane adresy w dokumentach CMR (listach przewozowych).

Pozwana podała również, iż nie kierowała do powódki żadnych zamówień dotyczących zakupu torfu. Pozwana kierowała zamówienia do firmy F.. Firma C. jest pozwanej nieznaną. Dalej pozwana wskazała, iż firma F. nie wywiązała się należycie z złożonego zamówienia, co na skutek zarzutów skierowanych do tej firmy spowodowało, iż firma ta odstąpiła od roszczeń finansowych a pozwana nie otrzymała od tej firmy żadnych dokumentów, na podstawie których miałyby dokonać zapłaty i powódka takich dokumentów też nie załączyła. Pozwana zarzuciła również, iż powódka nie wskazała żadnych dowodów na potwierdzenie doręczenia pozwanej dokumentów, na podstawie których domaga się zapłaty.

Pozwana podała również, iż nie prowadziła żadnych rozmów na temat zamówień z firmą C. ani nie posiadała żadnej umowy z tą firmą na wykonywanie zleceń czy realizację zamówień. Powódka w tym zakresie nie przedstawiła żadnych dokumentów, a posługuje się wystawionymi przez siebie dokumentami CMR, dokumentami Invoice, które nigdzie nie są potwierdzone przez pozwaną, ani nie noszą znamion doręczenia pozwanej.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Koszalinie w sprawie o sygn. akt VI GC 48/13 oddalił powództwo.

Wyrok powyższy Sąd oparł na ustaleniu, że powódka zajmuje się pozyskiwaniem i sprzedażą torfu pochodzącego z torfowisk znajdujących się na zachodnim wybrzeżu B. w miejscowości R.. Powódka twierdziła, iż pozwana A. Z. złożyła u powódki zamówienia na dostawę torfu o łącznej wartości 19.383 euro, co stanowi równowartość kwoty 81.143,05 zł. Wedle powódki dostarczyła ona pozwanej całą zamówioną przez nią partię towaru w postaci torfu.

Pozwana zaprzeczyła, aby kierowała jakiegokolwiek zamówienia dotyczące zakupu torfu. Podała, iż zamówienia kierowała do firmy F.. Pozwana zakwestionowała również twierdzenia powódki, iż został jej dostarczony towar w postaci torfu w ilości wskazanej przez powódkę. Podała również, iż nie prowadziła żadnych rozmów na temat zamówień torfu od powódki oraz nie posiadała żadnej umowy z tą firmą na wykonywanie zleceń czy realizację

zamówień. Wedle pozwanej, powódka nie przedstawiła dokumentów potwierdzających zamówienie i dostarczenie pozwanej torfu o wartości objętej żądaniem pozwu.

Sąd ustalił, że w odpowiedzi na powyższe powódka nie wykazała, aby zamówienia na towar zostały przez pozwaną złożone za pośrednictwem firmy F., w imieniu której działał A. K., który równocześnie był pełnomocnikiem powódki i działał w jej imieniu oraz na jej rzecz.

Natomiast przedstawione przez powódkę dokumenty w postaci: faktury nr (...) z dnia 14.06.2012 r. na kwotę 2.720,64 zł wraz z dołączonym listem przewozowym dla zamówienia nr (...); faktury nr (...) z dnia 15.06.2012 r. na kwotę 2.720,64 zł wraz z dołączonym listem przewozowym dla zamówienia nr (...); faktury nr (...) z dnia 15.06.2012 r. na kwotę 2.720,64 zł wraz z dołączonym listem przewozowym dla zamówienia nr (...); faktury nr (...) z dnia 15.06.2012 r. na kwotę 2.720,64 zł wraz z dołączonym listem przewozowym dla zamówienia nr (...); faktury nr (...) z dnia 10.07.2012 r. na kwotę 2.889,90 zł wraz z dołączonym listem przewozowym dla zamówienia nr (...); faktury nr (...) z dnia 10.07.2012 r. na kwotę 2.889,90 zł wraz z dołączonym listem przewozowym dla zamówienia nr (...) nie potwierdziły dostarczenia i odbioru przez pozwaną towaru w ilości oraz o wartości wskazanej ww. dokumentach. Na wymienionych listach przewozowych w miejscu podpis i pieczętka odbiorcy znajdują się pieczęcie i podpisy Gospodarstwa (...) ul. (...) P. bądź Gospodarstwa (...) sp. o.o. (...) w B..

Przystępując do rozważań Sąd wskazał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd wskazał, iż nie uwzględnił zarzutu pozwanej, sformułowanego w sprzecznie od nakazu zapłaty, dotyczącego braku jurysdykcji sądu polskiego do rozpoznania niniejszej sprawy. Brak jurysdykcji krajowej wiąże się bądź z tym, że przepisy kodeksu postępowania cywilnego lub umów międzynarodowych nie przyznają w pewnym zakresie sądom polskim kompetencji do rozpoznania sprawy (a same strony nie umówiły się o jurysdykcję sądów polskich), bądź z wyłączeniem jurysdykcji w drodze umowy zawartej na podstawie art. 1105 k.p.c. W zakresie zastosowania rozporządzeń Rady (WE), w szczególności rozporządzenia nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, brak jurysdykcji może wynikać również z ich postanowień. Brak jurysdykcji krajowej występuje więc wówczas, gdy nie istnieje żaden przepis prawa polskiego, prawa jednolitego lub prawa międzynarodowego, który przyznawałby jurysdykcję sądom polskim, a strony nie zawarły umowy prorogacyjnej lub też zawarcie takiej umowy w danej sprawie jest niedopuszczalne. Sąd wskazał, że z art. 1103 k.p.c. wynika, iż sprawy rozpoznawane w procesie należą do jurysdykcji krajowej, jeżeli pozwany ma miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej. Powyższe skutkuje zatem oceną, iż powódce przysługiwało uprawnienie do wytoczenia przedmiotowego powództwa przed sądem polskim według właściwości miejscowej ogólnej pozwanej (art. 27 k.p.c.).

Odnosząc się do meritum żądań pozwu, Sąd stwierdził, że powódka wywodziła swoje roszczenie z treści art. 605 k.c. i przypomniał, że zgodnie z regułami rozkładu ciężaru dowodu strona powodowa, wnosząc pozew o zapłatę za dostawę towarów, powinna w pozwie podać i opisać okoliczności faktyczne, z których wynika obowiązek zapłacenia ceny przez odbiorcę. Jednocześnie powinna podać wszystkie dowody pozwalające na stwierdzenie istnienia podstaw żądania a przede wszystkim dowody dostarczenia przedmiotu dostawy. Zdaniem Sądu powódka temu obowiązkowi nie podołała.

Do pozwu załączyła dowody w postaci faktur wraz z listami przewozowymi (CMR) oraz wezwanie do zapłaty. Zdaniem powódki ww. dokumenty potwierdzają fakt złożenia przez pozwaną zamówienia na dostawę torfu w ilości wskazanej w pozwie oraz fakt dostawy tego towaru pozwanej. Sąd nie podzielił twierdzeń powódki. Odnosząc się do treści poszczególnych faktur i listów przewozowych przedłożonych przez powódkę, Sąd stwierdził, że z treści faktury nr (...) z dnia 14.06.2012 r. (k. 68; 70-71) wynika jedynie rodzaj towaru, na który opiewa wystawiona faktura – tj. torf biały, ilość palet i metrów sześciennych towaru, masa brutto, cena jednostkowa towaru oraz łączna kwota na jaką została wystawiona faktura – tj. kwota 2.720,64 zł. Dodatkowo wskazane zostały dane identyfikujące powódkę i pozwaną. Z załączonego natomiast do wskazanej faktury listu przewozowego CMR dla zamówienia nr (...) (k. 69; 72-73) wynika

między innymi, iż nadawcą jest powódka, odbiorcą – pozwana, rodzaj i masa towaru, która pokrywa się w tym zakresie z treścią faktury nr (...) z dnia 14.06.2012r., dane przewoźnika, podpis i pieczęć nadawcy, przewoźnika oraz odbiorcy. Sąd zaznaczył również, że wbrew twierdzeniom powódki poświadczenia obioru towaru widniejące na załączonym liście przewozowym nie potwierdzają okoliczności, iż towar został dostarczony pozwanej, albowiem na omawianym dokumencie w miejscu podpis i pieczęć odbiorcy widnieje: Gospodarstwo (...) w P.. Analogiczne wnioski należy wywieść z kolejnych dokumentów, z których nie wynika, że towar w ilości i o wartości określonej w powołanych fakturach został dostarczony i odebrany przez pozwaną. Powódka nie wykazała tej okoliczności. Z dokumentów tych wynika jedynie, iż towar za pośrednictwem przewoźnika dostarczony był do Gospodarstwa (...) ul. (...) P. bądź Gospodarstwa (...) sp. o.o. (...) w B., na co wskazuje podpis i pieczęć w miejscu odbiorcy w poszczególnych listach przewozowych. Powyższej oceny nie zmienia również fakt, iż w dokumentach tych pojawiają się zapisane dane pozwanej - (...) A. Z. ul. (...) P. Polska.

Pozwana bowiem w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzuciła, iż powódka nie wykazała, iż pozwana zamówiła u powódki towar w ilości objętej pozwem oraz że towar został jej dostarczony. Ponadto zaprzeczyła, aby kiedykolwiek pozostawała w stosunkach gospodarczych z powódką i otrzymała dokumenty załączone do pozwu. Podała jedynie, iż zamówienia kierowała do firmy F., która nie wywiązała się należycie z złożonego zamówienia, co na skutek zarzutów skierowanych do tej firmy spowodowało, iż firma ta odstąpiła od roszczeń finansowych, a pozwana nie otrzymała od tej firmy żadnych dokumentów, na podstawie których miałyby dokonać zapłaty. W tej sytuacji rzeczą strony powodowej było wykazanie okoliczności kwestionowanych przez pozwaną.

Zamówienia, wbrew twierdzeniom pozwanej, składane były u powódki, za pośrednictwem podmiotu współpracującego - F., której przedstawicielem handlowym był A. K.. Na dowód powyższego powódka powołała się na umowę pośrednictwa zawartą pomiędzy powódką a A. K. w dniu 1.01.2011 r. oraz wystąpiła z wnioskiem o przesłuchanie w charakterze świadka A. K.. Zdaniem Sądu ww. dowody nie potwierdziły jednak twierdzeń powódki w powołanym zakresie. Mianowicie, treść umowy agencyjnej (...) zawarta między powódką a A. K. w dniu 1.01.2011 r. uwiarygodniła jedynie twierdzenia powódki, iż strony wskazane w umowie łączył określony stosunek prawny. W żadnym jednak stopniu nie zostały nawet uprawdopodobnione treścią wskazanego dokumentu okoliczności powołane przez powódkę, że akurat ten przedstawiciel powódki – A. K. pośredniczył przy zawieraniu umowy z pozwaną. Dowodów w tym zakresie nie dostarczył również świadek A. K., który nie stawił się na posiedzenie sądu.

Sąd stwierdził, też, że pominął jako spóźniony wniosek o przeprowadzenie dowodu z korespondencji elektronicznej między A. K. i T. Z. gdyż powódka nie uprawdopodobniła, że nie ze swej winy nie mogła zgłosić tego wniosku na wcześniejszym etapie postępowania.

Sąd dodał, że na podstawie art. 130⁴ §5 k.p.c. pominął wniosek dowodowy pozwanej o przesłuchanie w charakterze strony świadka A. i Z..

Tak argumentując Sąd oddalił powództwo uznając, że powódka nie sprostała obowiązkowi wykazania dostarczenia pozwanej przedmiotu dostawy.

Wyrok powyższy zaskarżyła w całości powódka, zarzucając:

1. Naruszenie art. 207 § 3 i 6 k.p.c., art. 217 § 1 i 2 k.p.c. i art. 227 k.p.c. mające wpływ na treść orzeczenia poprzez:

- pominięcie w uzasadnieniu wyroku dowodu z dokumentu z kart 108 - 109 i 182 - 183 jako spóźnionego, gdy tymczasem dokument ten był wniesiony we właściwym czasie i na okoliczności istotne dla sprawy, a zatem poprzez oddalenie prawidłowo zgłoszonego wniosku dowodowego z powołaniem się na niezgodnie z obowiązującymi przepisami zastosowaną prekluzję dowodową;

- pominięcie w uzasadnieniu wyroku dowodu z dokumentu z kart 108 - 109 i 182 - 183 co pozostaje w sprzeczności z zebrany materiał dowodowy zaliczony w poczet materiału dowodowego sprawy (protokoły z: rozprawy z dnia 4 lipca 2013 r., k. 115; rozprawy z dnia 16 grudnia 2013 r., k. 179 i z publikacji wyroku z dnia 20 grudnia 2013

r. k. 184) pomimo, iż z dokumentu tego wynika, że M. A. prowadzący rozmowy w imieniu Pozwanej z firmą F. (m. in. sprzeciw Pozwanej od nakazu zapłaty - okoliczność niesporna) przekazał działającemu w imieniu Powódki A. K. plan płatności od Pozwanej, co stanowi okoliczność mającą istotne znaczenie w sprawie, świadcząca o pozostawianiu w kontaktach handlowych stron postępowania i uznaniu długu przez Pozwaną

- dowolne oddalenie na rozprawie w dniu 16 grudnia 2013 r. wniosku dowodowego w postaci korespondencji e-mail z 13 kwietnia 2012 r. i 24 maja 2012 r. na okoliczność prowadzenia korespondencji w sprawie przesyłek objętych sporem jako dowodu spóźnionego w sytuacji gdy okoliczność na którą został zawnioskowany dowód ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a jego przeprowadzenie nie spowodowałoby zwłoki w rozpoznaniu sprawy;

2. Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. art. 328 § 2 k.p.c. z poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego z pominięciem w uzasadnieniu wyroku jego istotnej treści, tj. dokumentu z kart 108 - 109 i 182 - 183, w wyniku czego sąd dokonał błędnych ustaleń polegających na przyjęciu, iż „nie zostało nawet uprawdopodobnione” (str. 6 uzasadnienia), iż A. K. pośredniczył przy zawieraniu umowy z pozwaną, a więc miało to istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem okoliczność ta leżała u podstaw oddalenia powództwa;

3. Naruszenie art. 274 § 1 k.p.c. polegające na braku jakiegokolwiek reakcji sądu na ponowną nieobecność świadka A. K. na rozprawie, który został prawidłowo wezwany przez sąd na terminy rozpraw, m. in. na termin wyznaczony na dzień 16 września 2013 r. (k. 154) i 16 grudnia 2013 r. (k. 178), gdy tymczasem treść tego artykułu zobowiązuje sąd co najmniej do ukarania świadka grzywną, nie pozostawiając w tym zakresie sądowi swobody, a świadek ten jest osobą która ma największą wiedzę w zakresie niniejszego postępowania, zatem pominięcie niniejszego dowodu (str. 7 uzasadnienia) spowodowało błędne uznanie przez sąd, sprawy za wyjaśnioną (k. 179).

4. Naruszenie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. przez pominięcie wniosku dowodowego powoda o przesłuchanie A. K., który zmierzał do ustalenia prawdy materialnej i wykazania, iż Pozwana nie zapłaciła ceny za odebrany towar - tym samym pozbawienie powoda możliwości stwierdzenia faktów, mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, z których powód wywodzi skutki prawne ;

5. Naruszenie art. 230 k.p.c. polegające na pominięciu okoliczności, iż Pozwana w październiku 2012 r. sama zaproponowała harmonogram płatności polegający na rozłożeniu zaległych płatności na raty, gdy okoliczność ta została przyznana przez Pozwaną w sposób konkludentny wobec niekwestionowania jej przez Pozwaną w toku procesu i braku jakiegokolwiek aktywności po dołączeniu tego dokumentu do materiału dowodowego, pomimo pouczenia Pozwanej o ujemnych skutkach procesowych w przypadku nieusprawiedliwionego niestawiennictwa;

6. Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i wyprowadzenia wniosków z niego niewynikających, a ponadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem zawodowym, co spowodowało nieuwzględnienie należnego roszczenia podczas gdy Pozwana przyznała że to właśnie do firmy F. kierowała zamówienia a powód zaoferował logiczne, wzajemnie uzupełniające się dowody w postaci: faktur, wezwania przedsądowego, listów przewozowych, korespondencji e-mail, umowy pośrednictwa, przesłuchania świadka A. K., potwierdzające istnienie wierzycelności i fakt pośrednictwa A. K. pomiędzy stronami postępowania;

7. Naruszenie art. 224 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez brak dopuszczenia z urzędu dowodu z przesłuchania świadków M. A. i T. Z. i dowodów z korespondencji e-mail mimo, iż w świetle braku ustalenia przez sąd jakichkolwiek okoliczności faktycznych konieczność przeprowadzenia kolejnych dowodów jest oczywista z punktu widzenia wyjaśnienia sprawy;

8. Na skutek ww. naruszeń przepisów postępowania zarzucam błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na przyjęciu, iż okoliczności wskazane w pozwie nie zostały udowodnione, podczas gdy sąd nie przeprowadził zawnioskowanych dowodów i przedwcześnie uznał sprawę za wyjaśnioną (k. 179), a wersja Pozwanej, jakoby nie pozostawała w kontaktach handlowych z Powódką nie została przez żaden dowód potwierdzona;

9. Nierozpoznanie istoty sprawy w wyniku nieprzeprowadzenia większości wniosków dowodowych i przedwczesne uznanie sprawy za wyjaśnioną podczas gdy nie zostały wyjaśnione sporne fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa poprzez zasądzenie od pozwanej A. Z. prowadzącej działalność gospodarczą jako (...) A. Z., na rzecz Powódki, kwotę 19.383 EUR (słownie: dziewiętnastu tysięcy trzystu osiemdziesięciu trzech euro) stanowiącą równowartość kwoty 81.143,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz zasądzenie od Pozwanej na rzecz Powódki kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie, gdyby sąd uznał za zasadny zarzut nierozpoznania istoty sprawy, wniósł na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi 1 instancji do ponownego rozpoznania.

Ponadto skarżąca wniosła na podstawie art. 380 k.p.c. wniósł o rozpoznanie przez Sąd II instancji postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie z 16 grudnia 2013 r. oddalającego wniosek o dopuszczenie dowodu z korespondencji e-mail na okoliczność prowadzenia korespondencji pomiędzy stronami w sprawie przesyłek objętych sporem.

Wniosła również o uzupełnienie postępowania dowodowego i przeprowadzenie dowodu z faktur i druków dokumentujących przelewy bankowe z tyt. tych faktur na okoliczność pozostawania w stałych kontaktach stron i kierowania przez pozwaną również innych zamówień do powódki.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca wskazała, że w niniejszej sprawie nakaz zapłaty został wydany w dniu 18 marca 2013 r. Pozwana w dniu 15 kwietnia 2013 r. wniosła od niego sprzeciw. Został on doręczony powódce 21 maja 2013 r. która w odpowiedzi pismem z dnia 4 czerwca 2013 r. wniosła o przeprowadzenie kolejnych dowodów (art. 207 § 3 k.p.c.), m. in. wydruku wiadomości e-mail z dnia 15 października 2012 r. (k. 106 - 109). Ponieważ pozwana nie kwestionowała wcześniej istnienia roszczeń Powódki, a jedynie wносиła o rozłożenie go na raty, dopiero w tym momencie stało się konieczne poszukiwanie i przedstawienie kolejnych dowodów. Ponadto przeprowadzenie niniejszego dowodu w żaden sposób nie spowodowało zwłoki w rozpoznawaniu przedmiotowej sprawy. Na rozprawie w dniu 4 lipca 2013 r. sąd zwrócił pismo z 4 czerwca 2013 r. za wyjątkiem części obejmującej wnioski dowodowe, podając jako podstawę art. 207 § 3 k.p.c. W dniu 16 grudnia 2013 r. sąd zaliczył do materiału dowodowego sprawy dokumenty z kart 1-177 (w tym wydruk wiadomości e-mail), a w dniu 20 grudnia 2013 r. (k. 184) sąd zaliczył do materiału dowodowego sprawy dokumenty z kart 181-183. Z uzasadnienia wyroku wynika jednak, iż wniosek o przeprowadzenie dowodu z korespondencji elektronicznej (k. 108 - 109; 182 - 183) sąd pominął jako dowód spóźniony, co pozostaje w oczywistej sprzeczności z przebiegiem rozprawy znajdującej odzwierciedlenie w protokołach.

W związku z tym należy uzupełnić braki w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w ocenie dowodów przeprowadzonych w sprawie poprzez przyjęcie, iż A. K. pośredniczył przy zawieraniu umowy z pozwaną co zostało udowodnione treścią korespondencji e-mail k. 108 - 109 i 182-183 i dodatkowo zostało uwiarygodnione treścią umowy agencyjnej z dnia 1 stycznia 2011 r.

Wnioski dowodowe w postaci korespondencji elektronicznej uznane przez sąd jako spóźnione w żaden sposób nie opóźniłyby niniejszego postępowania, albowiem ich przeprowadzenie nie wymagało odroczenia rozprawy. Powódka wskazała, że korespondencja e-mail jaką dysponuje ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, bo w świetle nieobecności świadka A. K., może okazać się dowodem kluczowym. Odmowa dopuszczenia określonego dowodu nie należy do swobodnego uznania sądu.

Ponadto w przedmiotowej sprawie postępowanie dowodowe w znacznej mierze nie zostało przeprowadzone i należy przypuszczać, że ewentualny dowód z przesłuchania świadka A. K. powinien mieć decydujące znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie. W takiej sytuacji mając na względzie cel nadrzędny - dobro prowadzonego postępowania sąd I instancji powinien skazać tegoż świadka na ponowną grzywnę i albo wezwać go na kolejny termin rozprawy albo zarządzić jego przymusowe sprowadzenie na kolejny termin rozprawy. Tymczasem sąd w momencie gdy jednorazowo

wymierzona grzywna nie przyniosła rezultatu, a świadek nie stawiał się ponownie na rozprawę, zupełnie zaniechał wezwania zawnioskowanego świadka.

Skarżąca wskazała również, że z dokumentu z kart 108 - 109 i 182 - 183 wynika, że M. A. prowadzący rozmowy w imieniu pozwanej z firmą F. (m. in. sprzeciw pozwanej od nakazu zapłaty - okoliczność niesporna) przekazał działającemu w imieniu powódki A. K. plan płatności od pozwanej, co stanowi okoliczność mającą istotne znaczenie w sprawie, świadcząca o pozostawaniu w kontaktach handlowych stron postępowania i uznaniu długu przez pozwaną. Pozwana w październiku 2012 r. sama zaproponowała harmonogram płatności polegający na rozłożeniu zaległych płatności na raty, okoliczność ta została przyznana zgodnie z art. 230 k.p.c. przez pozwaną w sposób konkludentny. Tymczasem sąd przyjął iż „nie zostało nawet uprawdopodobnione”, iż A. K. pośredniczył przy zawieraniu umowy z pozwaną, w sytuacji gdy pozwana przyznała że to właśnie do firmy F. kierowała zamówienia.

Skarżącą wskazała wreszcie, że sąd bezkrytycznie przyjął, iż firma powódki jest pozwanej nieznaną. Twierdzeniom pozwanej w tym zakresie przeczy szereg dokumentów z których wynikają powiązania między tymi dwoma podmiotami. Pozwana nie stawiała się na kolejne terminy rozpraw, nie odnosiła się do kolejnych wniosków dowodowych i nie uiściła zaliczki na zawnioskowane dowody. Należało z tego zatem wyciągnąć wniosek, iż jej sprzeciw miał jedynie na celu opóźnienie płatności wymaganych zobowiązań. Podmioty te pozostawały już wcześniej w kontaktach i pozwana regulowała już wcześniej swoje zobowiązania wobec powódki.

W niniejszej sprawie sąd nie wykazał się jakąkolwiek docieklivością, by do prawdy dotrzeć. Co więcej przedwcześnie zamknął przewód sądowy nie przesłuchując świadków - osób, które pośredniczyły w umowie, a więc zapewne mają największą wiedzę w tym zakresie (ze strony powoda - A. K., a ze strony pozwanej - M. A.)

i wybiórczo potraktował dowody już zebrane w sprawie. W sytuacji gdy z uzasadnienia sądu dowiadujemy się, iż miał on wątpliwości co do kwestii podstawowej - pozostawania stron w kontaktach handlowych - brak jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej ze strony sądu, choćby przesłuchanie świadka M. A. i świadka T. Z., oraz oddalenie kolejnych wniosków dowodowych pozostaje w sprzeczności z dążeniem do wyjaśnienia sprawy.

Wprawdzie powódka sceptycznie odnosiła się do przesłuchania świadka T. Z., albowiem nie ma on wiedzy na temat obsługi bieżącej zamówień, ale przedwczesne zamknięcie przewodu sądowego doprowadziło do wydania błędnego wyroku i przyjęcia przez sąd zadziwiających wniosków.

Pozwana nie wniosła odpowiedzi na apelację ani też nie wzięła udziału w rozprawie apelacyjnej.

W toku rozprawy skarżąca uzupełniła stanowisko wskazując, że z akt sprawy wynika, iż wadliwe było oparcie pominięcia wniosków dowodowych o przesłuchanie świadków Z. i A. o normę art. 130⁴ §5 k.p.c. gdyż w aktach sprawy znajduje się dowód uiszczenia zaliczki uiszczone przez pozwaną na poczet kosztów stawiennictwa świadków.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona o tyle, że doprowadziła do uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Przyczyną takiego rozstrzygnięcia jest uznanie za uzasadnione zarzutów naruszenia prawa procesowego w toku postępowania dowodowego i przedstawiania motywów zaskarżonego orzeczenia.

Uchybienia te spowodowały że Sąd Okręgowy nie rozstrzygnął istoty sporu, a postępowanie dowodowe wymaga w istocie przeprowadzenia w całości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego nierozpoznanie istoty sprawy ujmuje się jako pominięcie przesłanek stanowiących o istnieniu roszczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 marca 2008 r., III UK 86/07) a zwłaszcza niewyjaśnienie i pozostawienie poza oceną okoliczności faktycznych, stanowiących przesłanki zastosowania normy prawa materialnego, będącej podstawą roszczenia (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1998 r., III CKN 411/97). Sąd Najwyższy zajął też stanowisko, że nierozpoznanie istoty sprawy zachodzi także wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu

nie odnosi się do tego co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony (tak w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r., I UK 15/11).

W niniejszej sprawie wskutek opisanych niżej wadliwości na etapie postępowania dowodowego i sporządzania uzasadnienia, nie sposób uznać, by sąd dokonał ustalenia i oceny faktów istotnych dla rozstrzygnięcia o zgłaszanych żądaniach i przyjętej przez pozwaną linii obrony.

Dokonując w niniejszej sprawie oceny zarzutów apelacyjnych dotyczących przebiegu postępowania dowodowego na względzie mieć należy w pierwszej kolejności to, że ze względu na datę wniesienia pozwu postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie jest regulowane przez przepisy k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 nr 233 poz. 1381). Konsekwencją tej regulacji jest konieczność zapewnienia stronie możliwości realizacji prawa do przedstawiania twierdzeń faktycznych i wniosków dowodowych zgodnie z art. 217 §1 k.p.c. przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z art. 207 §3 k.p.c. oraz art. 217 §2 i §3 k.p.c. Jednocześnie zaakcentowania wymaga, że nowelizując kodeks postępowania cywilnego ustawodawca dokonał istotnej zmiany art. 3 k.p.c. (poprzez wprowadzenie obowiązku dokonywania przez strony procesu czynności procesowych w zgodzie z dobrymi obyczajami) i art. 6 k.p.c. (dodanie §2).

Zwrócić trzeba w tym kontekście uwagę na podkreślany również w orzecznictwie Sądu Najwyższego obowiązek sądu w zakresie czuwania nad przestrzeganiem zasady równouprawnienia stron, zgodnie z którą przepisy prawa procesowego normujące prawa i obowiązki stron w sposób jednakowy, zapewniający sprawiedliwe i równe warunki prowadzenia sporu, mają gwarantować obu stronom rzeczywistość i jednakową możliwość uzyskania ochrony prawnej. Podkreśla się w związku z tym, że na sądzie ciąży obowiązek urzeczywistnienia tej zasady, między innymi przez takie stosowanie przepisów, które zapobiegnie sytuacji, w której strona zostałaby pozbawiona prawa do rzetelnego procesu na skutek działania przeciwnika procesowego (por. wywody zawarte w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013, III CZP 78/13, Biul.SN 2013/12/14).

Przypomnieć też należy, że w myśl art. 3 k.p.c. strona ma obowiązek przytaczania wyłącznie prawdziwych a jednocześnie zupełnych wyjaśnień co do faktów spornych. Rolą Sądu w świetle treści art. 212 k.p.c. w obecnym brzmieniu jest zaś egzekwowanie prawidłowego wykonania tego obowiązku.

Dodać trzeba już w tym miejscu, że nie można zgodzić się z tymi wywodami apelacji, które opierają się na założeniu istnienia obowiązku ustalania przez Sąd z urzędu zarówno podstawy faktycznej powództwa jak i prowadzenia z urzędu postępowania dowodowego. W świetle ustawy to na stronach spoczywa bowiem obowiązek przytaczania faktów jak i obowiązek przedstawiania dowodów, (czego normatywnym wyrazem jest art. 232 k.p.c. zdanie pierwsze w zw. z art. 3 k.p.c. i art. 6 §2 k.p.c.) natomiast Sąd swoją aktywnością winien czuwać nad prawidłowym wykonaniem tychże powinności procesowych i egzekwować sankcje związane z uchylaniem się przez strony od obowiązku lojalnego i rzetelnego toczenia sporu.

Strony są też obarczone skutkami niewykazania swoich twierdzeń w świetle przepisów prawa materialnego (art. 6 k.c.).

Nie ma zatem podstaw do wnioskowania, że w obecnym kształcie procedury obowiązkiem Sądu stało się dążenie do poczynienia z urzędu kompletnych i zupełnych ustaleń faktycznych koniecznych dla rozstrzygnięcia sporu Wynikająca z art. 232 k.p.c. zdanie drugie, kompetencja Sądu do dopuszczenia dowodu z urzędu musi być obecnie postrzegana jako wyjątkowa, gdyż jej nadużycie może skutkować zarzutem naruszenia zasady równości stron jako jednego z uprawnień o charakterze publicznoprawnym wywodzonego z konstytucyjnego prawa do sądu (por. np. zachowujący aktualność pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 175/00, OSP 2001/7-8/116).

W świetle art. 207 i 212 k.p.c. Sąd nie powinien jednak ograniczać się wyłącznie do biernej oceny stanowisk stron, lecz w przypadku istnienia wątpliwości dotyczących znaczenia procesowego przedstawionych okoliczności faktycznych i zarzutów, a w szczególności wątpliwości co do należytego skonkretyzowania twierdzeń faktycznych prezentowanych

w procesie, powinnością Sądu jest skorzystanie z instrumentów, o których mowa w art. 207 § 3 k.p.c. a zwłaszcza w art. 212 §1 k.p.c.

Dopiero bowiem prawidłowe wyjaśnienie stanowisk stron pozwala na określenie osi sporu (ustalenie okoliczności spornych a tym samym - kierunku i granic niezbędnego postępowania dowodowego). Ta faza postępowania jest szczególnie ważką dla realizacji zasad procesu rzetelnego (a więc prawa do sądu zgodnie z art. 45 Konstytucji RP) w sytuacji, gdy strony (jedna ze stron) nie korzystają z zawodowego zastępstwa procesowego. A contrario - jedynie w sytuacji, gdy przytoczenia stron zawarte w pozwie i odpowiedzi na pozew nie pozostawiają wątpliwości co do ich stanowisk w zakresie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia i mają walor kompletności Sąd może zaniechać aktywnego wyjaśnienia zgodnie z art. 212 §1 k.p.c.

W niniejszej sprawie Sąd przedstawiając w uzasadnieniu orzeczenia stanowisko procesowe strony pozwanej nie zaakcentował dostatecznie wynikających ze sprzeciwu kwestii związanych z tym, że pozwana nie zaprzeczyła, iż towar w postaci torfu kupowała w objętym sporem okresie, określając jedynie jako swojego kontrahenta przedsiębiorcę wskazywanego z kolei przez powoda jako jego agenta. Podkreślić należy, że z treści sprzeciwu nie wynika dostatecznie też to, by pozwana kwestionowała, że ona (czy podmioty przez nią wskazane) była odbiorcą towaru importowanego zgodnie z listami przewozowymi dołączonymi do pozwu. Wyraźnie jedynie wskazano, że pozwana podnosi zarzuty dotyczące niewywiązania się przez F. z zamówienia dotyczącego zakupu torfu, i twierdzi, że w następstwie tego kontrahent miał „odstąpić” od roszczeń finansowych. Pozwana zatem z jednej strony nie kwestionowała faktu nabycia torfu, z drugiej zaś nie przedstawiła szczegółowo okoliczności dotyczących transakcji i przyczyn, dla których nie zapłaciła należności, poprzestając na wytykaniu nadmiernej ogólności twierdzeń przedstawionych w pozwie i braku dowodów potwierdzających istnienie jej długu względem powoda oraz powołując się na utratę przez powoda prawa do przedstawiania dalszych dowodów związaną z procedurą sądową w sprawach gospodarczych.

Przypomnieć zaś należy, że w orzecznictwie na tle wykładni obowiązków procesowych stron wyrażono pogląd, iż przecząc stanowisku drugiej strony nie można poprzestawać na twierdzeniu o niewykazaniu faktów, lecz „fakty i dowody związane z konkretnymi okolicznościami, z którymi się pozwany nie zgadza powinien on wskazać, jeśli ma to służyć obronie jego racji, powinien się on ustosunkować do twierdzeń strony powodowej” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2009 r. III CSK 341/08, LEX nr 584753 i tam cytowane wcześniejsze wypowiedzi orzecznicze). Zatem wypowiedź strony pozwanej co do faktów przytaczanych przez powoda powinna być skonkretyzowana i dostatecznie wskazywać na okoliczności kwestionowane jak i przyczyny takiego stanowiska pozwanego.

Skoro zaś sprzeciw w niniejszej sprawie zawiera szereg twierdzeń, które nie pozwalają na uznanie, że pozwana zaprzecza współpracy handlowej dotyczącej dostaw objętych pozwem, to rolą Sądu zgodnie z art. 212 k.p.c. winno być podjęcie czynności zmierzających do uzyskania jednoznacznego stanowiska pozwanej dotyczącego zakupu torfu i przyczyn, które spowodowały, że pozwana uważała się za zwolnioną z obowiązku zapłaty ceny. Sąd czynności w tym zakresie nie przedsięwziął i nie wyjaśnił stanowiska pozwanej zgodnie z wcześniejszymi uwagami.

W niniejszej sprawie pozwana po złożeniu sprzeciwu nie brała udziału w rozprawach mimo kierowania do niej kolejnych wezwań.

Z kolei pismo procesowe powoda z dnia 4 czerwca 2013 roku ustosunkowujące się zgodnie z zarządzeniem z dnia 16 maja 2013 do twierdzeń sprzeciwu zostało zwrócone przez przewodniczącego na rozprawie z dnia 4 lipca 2013 poza częścią obejmującą wnioski dowodowe. Mimo zwrotu pisma jedynie w części nie zarządzono jednak doręczenia jego odpisu (w zakresie nie objętym zwrotem) stronie pozwanej. Pozwana nie знаła więc stanowiska powoda w sprawie.

W dalszym toku postępowania Sąd najpierw (na rozprawie w dniu 16 grudnia 2013) dopuścił dowód z zeznań świadków A. i Z., by następnie zmienić na tej samej rozprawie swoje postanowienie i oddalić wnioski o przesłuchanie świadków Z. i A. oraz o przesłuchanie pozwanej oraz „zaliczyć w poczet materiału dowodnego” dokumenty na k. 1 – 177 i oddalić jako spóźniony wniosek o przeprowadzenie dowodu z korespondencji mailowej, jaką pełnomocnik powoda zamierzał złożyć na rozprawie (nie wynika z protokołu rozprawy, by do złożenia tych dokumentów faktycznie doszło).

W terminie publikacyjnym nadto zaliczono w poczet materiału dowodowego tłumaczenia złożone przez pełnomocnika po rozprawie na k. 182-183 (k. 185).

W rezultacie Sąd wydając postanowienie dowodowe uwzględnił wyłącznie dokumenty złożone przez powoda do akt sprawy, pomijając pozostałe źródła dowodowe.

W uzasadnieniu wyroku wskazano jednak, że Sąd pominął dowody znajdujące się na k. 108-109 i 182 -183 uznając je za spóźnione. Uzasadnienie w tym zakresie nie odpowiada w sposób wyraźny treści protokołu rozprawy, z którego wynika, że Sąd uwzględnił (jak należy traktować „zaliczenie w poczet materiału dowodowego) wnioski o przeprowadzenie dowodów z wszystkich dokumentów znajdujących się na k. od 1 do 177 akt (nie wyłączając z treści postanowienia k. 108 i 109) a następnie uzupełnił swoje postanowienie dowodowe uwzględniając dokumenty (a w istocie jedynie tłumaczenie na j. polski wcześniej złożonych dokumentów) na k. 181 -183.

Zatem już z tej przyczyny uzasadnienie orzeczenia nie odpowiada treści akt sprawy (w zakresie przebiegu postępowania dowodowego). Dowody dopuszczone zgodnie z postanowieniem dowodowym winny być bowiem przez Sąd ocenione stosownie do reguła z art. 233 k.p.c., czego zaniechano.

Dodać należy, że postanowienia dowodowe nie zawierają tezy dowodowej, której stwierdzeniu poszczególne dowód miały służyć, co nie pozwala na ocenę okoliczności które Sąd uznawał za podlegające dowodowi w procesie.

Nadto Sąd w toku rozprawy nie oddalił ani też nie uwzględnił wniosku o przesłuchanie M. K., przedstawiając jedynie zdawkowo tą kwestię w uzasadnieniu orzeczenia .

Ujmując sposób procedowania w niniejszej sprawie w kontekście zarzutów apelacji, stwierdzić należy, że w ocenie Sądu odwoławczego Sąd I instancji nie przedstawił przyczyn uzasadniających pominięcie wniosku o przesłuchanie świadka A. K.. Z uzasadnienia wyroku zdaje się wynikać, że pominięcie dowodu jest skutkiem nieusprawiedliwionego niestawiennictwa świadka mimo nałożonej grzywny. W świetle przepisów k.p.c. nie sposób zaś obarczać strony skutkami nieusprawiedliwionej odmowy wykonania przez osobę wezwaną w charakterze świadka obowiązku stawienia się na rozprawie. Zgodnie z art. 274 §1 k.p.c. za nieusprawiedliwione niestawiennictwo sąd skáže bowiem świadka na grzywnę, po czym wezwie go powtórnie, a w razie ponownego niestawiennictwa skáže go na ponowną grzywnę i może zarządzić jego przymusowe sprowadzenie. Trafnie zatem wywodzi skarżący, że wobec nieusprawiedliwionego ponownego niestawiennictwa świadka Sąd winien skorzystać z kompetencji służących wyegzekwowaniu obowiązku stawienictwa na rozprawie i nie było podstaw do pominięcia zeznań.

Podstawy prawnej pominięcia tego wniosku nie można upatrywać w treści art. 242 k.p.c. Wprawdzie Sąd na rozprawie w dniu 16 września 2013 wydał postanowienie, w którym „zakreślił stronie powodowej termin do przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka A. K. do dnia 16 grudnia 2013’ (k. 155), to jednak w realiach niniejszej sprawy niestawiennictwo świadka nie upoważniało do odstąpienia od zastosowania dalszych środków służących egzekucji obowiązku złożenia zeznań.

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 242 §2 k.p.c. jeżeli postępowanie dowodowe napotyka przeszkody o nieokreślonym czasie trwania, sąd może oznaczyć termin, po którego upływie dowód może być przeprowadzony tylko wówczas, gdy nie spowoduje to zwłoki w postępowaniu. Przeszkoda w rozumieniu tego przepisu to okoliczność, która (jakkolwiek jest usuwalna) uniemożliwia prowadzenie dowodowego. Dopiero zaistnienie stanu, w którym postępowanie „spoczywa” w oczekiwaniu na ustanie przeszkody dla przeprowadzenia dowodu, uzasadnia stosowanie tej normy. Oznaczenie terminu winno być w świetle art. 242 k.p.c. połączone z zakomunikowaniem stronom zastrzeżenia, o którym mowa w tym przepisie (a zatem wskazaniem, że po upływie terminu dowód będzie przeprowadzony tylko wówczas, gdy nie spowoduje to zwłoki w postępowaniu).

W niniejszej sprawie Sąd wydając postanowienie z dnia 16 września 2013 jedynie „zakreślił” powodowi termin do przeprowadzenia dowodu, a w szczególności nie wskazał w treści postanowienia, że takie skutki będzie wiązał z upływem zakreślonego terminu na przeprowadzenie dowodu.

Jednocześnie zaakcentować trzeba, że samo ponowne nieusprawiedliwione niestawiennictwo świadka nie może być uznane za przeszkodę upoważniającą do stosowania art. 242 k.p.c. Jak wskazano wyżej ustawa w odmienny sposób określa skutki nieusprawiedliwionego niestawiennictwa, nakazując Sądowi ponowne ukaranie świadka grzywną i rozważenie zarządzenia przymusowego doprowadzenia świadka do sądu.

Normę art. 274 §1 k.p.c. uznać należy za szczególną i wyłączającą w uregulowanym zakresie możliwość stosowania rygoru z art. 242 k.p.c. W rezultacie także w kontekście postanowienia z dnia 16 września 2013 nie sposób uznać decyzji o pominięciu zeznań świadka K. za uzasadnioną.

Stąd też zarzut naruszenia art. 274 k.p.c. i 227 uznać należało za uzasadniony.

Nie znajduje też odzwierciedlenia w aktach argument, wskazany przez Sąd Okręgowy jako przyczyna oddalenia wniosków o przesłuchanie świadków A. i Z.. Sąd jako podstawę oddalenia wniosków wskazał normę art. 130⁴ §5 k.p.c., przyjmując jak się wydaje, że strona pozwana nie uiściła zaliczki na poczet kosztów przeprowadzenia tego dowodu. Tymczasem z pisma pozwanej z dnia 27 września 2013 i dołączonego do niego dowodu wpłaty (k. 165 – 166) wynika, że pozwana zaliczkę uiściła w terminie. Sąd nie wyjaśnił w uzasadnieniu orzeczenia przyczyn, dla których uznał, że dokument przedłożony przez pozwaną nie dowodzi dokonania wpłaty. W tym kontekście (zwłaszcza wobec zmian postanowienia dowodowego w trakcie rozprawy z dnia 16 grudnia 2013) nie można uznać, by uzasadnionym było przyjęcie przez Sąd, że wniosek o przesłuchanie tych osób podlegał pominięciu wobec treści art. 130⁴ §5 k.p.c. W związku z tym należy uznać rację argumentacji prezentowanej przez skarżącego w toku rozprawy apelacyjnej.

Jak wskazano wyżej, uzasadnione są zarzuty kwestionujące czytelność uzasadnienia w zakresie oceny dowodów na k. 108-109 i tłumaczenia na k. 182-183 akt. W świetle protokołów rozprawy i posiedzenia poprzedzającego ogłoszenie wyroku Sąd bowiem dowody z tych dokumentów dopuścił a zatem uzasadnienie wyroku, w którym przedstawiono przyczyny dla których Sąd wnioski uznał za spóźnione nie przystaje do materiału procesowego.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących pominięcia dowodów z korespondencji e-mail z dnia 13 kwietnia 2012 i 24 maja 2012 stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy pominął to, iż w świetle art. 217 §2 k.p.c. pominięciu podlega wniosek dowodowy spóźniony, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła go we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Podkreślić trzeba, że wystarczy zaistnienie (uprawdopodobnienie) jednej wymienionych przesłanek dla zachowania przez stronę prawa do powołania dowodów zgodnie z art. 217 §1 k.p.c. W niniejszej sprawie Sąd w uzasadnieniu wyroku w żaden sposób nie odniósł się do oddalenia wniosków dowodowych zgłaszanych na rozprawie (odwołał się wyłącznie do wniosku dowodowego dotyczącego korespondencji elektronicznej z 15 października 2012). W rezultacie także w tej płaszczyźnie zarzuty apelacji muszą być uznane za uzasadnione.

Za uzasadniony poczytać należy też zarzut naruszenia art. 328 §2 k.p.c. w tej części, w jakiej wskazuje się na wadliwość ustaleń faktycznych. Zgodnie z powołanym przepisem uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie m. in. okoliczności faktycznych, które Sąd uznał za udowodnione oraz dowodów o które się oparł.

W niniejszej sprawie Sąd mimo wyodrębnienia redakcyjnego części uzasadnienia zawierającej opis ustalonych faktów, przytoczył jedynie ponownie twierdzenia stron oraz ich ocenę jako nieuzasadnionych w świetle dowodów. Nie ma więc w świetle uzasadnienia wyroku, podstaw do przyjęcia, że Sąd poczynił ustalenia istotne dla rozstrzygnięcia a dotyczące twierdzeń powoda co do treści stosunku prawnego między stronami i twierdzeń pozwanej składającej się na przyjętą przez nią linię obrony.

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przez Sąd normy art. 224 §1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. Jak wskazano wyżej, także po zmianie przepisów k.p.c. wynikającej z ustawy z dnia 16 września 2011, nie sposób przyjąć, by obowiązkiem Sądu było prowadzenie postępowania dowodowego z urzędu. W apelacji nie przedstawiono żadnych okoliczności, które w świetle wykładni art. 232 k.p.c. ukształtowanej w orzecznictwie Sądu Najwyższego, czyniłyby zasadny twierdzenie, że Sąd w niniejszej sprawie miał powinność uzupełnienia z urzędu materiału dowodowego.

Biorąc pod uwagę to, że strona powodowa była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika procesowego, Sąd odwoławczy nie znajduje podstaw, by w tej kwestii podzielić wywody skarżącej.

Odnosząc się do dalszej argumentacji skarżącego stwierdzić należy, że wobec wskazanych wyżej zasadniczych mankamentów postępowania dowodowego, przedwczesne jest na obecnym etapie postępowania odnoszenie się do podnoszonych w apelacji zarzutów dotyczących błędnej oceny dowodów i błędnych ustaleń faktycznych. Ocena tych zarzutów byłaby możliwa jedynie w sytuacji, w której materiał procesowy był kompletny – a więc zostałby zebrany w procesie z zachowaniem norm kodeksu postępowania cywilnego. Sąd odwoławczy wobec zakresu stwierdzonych uchybień stwierdza też, że dotychczas zgromadzony materiał procesowy uniemożliwia dokonanie poprawnych (adekwatnych do stanowisk stron) ustaleń faktycznych.

Przedstawione wyżej uchybienia czynią zasadnym zarzut nierozpoznania sprawy co do istoty i żądanie uchylenia wyroku zawarte w apelacji. Nie sposób bowiem wobec zakresu w jakim dowody zostały pominięte przez Sąd I instancji przyjąć, że doszło do prawidłowego zgromadzenia materiału dowodowego a przedstawione wady uzasadnienia nie pozwalają na przyjęcie, że Sąd poczynił ustalenia faktyczne odpowiadające jego treści. Jak wskazano wyżej, postępowanie dowodowe musi być ponowione w całości, gdyż dopiero całokształt materiału dowodowego może podlegać ocenie zgodnie z art. 233 §1 k.p.c. po uprzednim ustaleniu zakresu okoliczności spornych i wymagających dowodu.

W konsekwencji stosując normę art. 386 §4 k.p.c. orzeczono o uchyleniu zaskarżonego wyroku.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd I instancji ponowi czynności zmierzające do wyjaśnienia stanowiska strony pozwanej co do nabycia towaru objętego pozwem. Następnie, zależnie od wyników tych czynności, Sąd dokona oceny wniosków o przeprowadzenie dowodów ze źródeł osobowych i dokumentów składanych przez stronę powodową do akt sprawy. Zgromadzony materiał procesowy Sąd I oceni zgodnie z regułami z art. 233 §1 k.p.c.

Stosownie do treści art. 108 §2 k.p.c. pozostawiono Sądowi Okręgowemu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego w niniejszej sprawie.